

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Boomgaard te HASSELT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	13847-115659
Instellingsnummer	13847
Instelling	Vrije Basisschool - De Boomgaard
Directeur	Els HERBOTS
Adres	Boomkensstraat 11 - 3500 HASSELT
Telefoon	011-27.04.92
Fax	011-27.54.19
E-mail	els.herbots@kt-scholengroep.be
Website	http://boomgaard.kt-scholengroep.be
Bestuur van de instelling	VZW Kanunnik Triestscholen
Adres	Zegestraat 40 - 3500 HASSELT
Scholengemeenschap	KT-scholengroep
Adres	Zegestraat 40 - 3500 HASSELT
CLB	Vrij CLB Regio Hasselt
Adres	Jan Palfijnlaan 2 - 3500 HASSELT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	3-11-2014, 4-11-2014, 6-11-2014, 7-11-2014, 12-11-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12-11-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	16-12-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ann VANANROYE
Teamleden	Hilde SCHOOFs

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	17
4.2 Leerbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPD-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPD-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de vrije basisschool De Boomgaard gelegen in de Boomkensstraat 11 te Hasselt. De school vormt een pedagogische eenheid met de vrije basisschool De Boomgaard, Schoolstraat 40 te Hasselt. Deze pedagogische eenheid profileert zich als één school en bestaat uit drie vestigingsplaatsen. Vestigingsplaats Boomkensstraat huisvest een kleuterafdeling en de eerste en de tweede graad van de lagere afdeling. De derde graad van de lagere afdeling is ondergebracht in de vestigingsplaats Schoolstraat. De vestigingsplaats Veldstraat bevat twee kleuterklassen. De vestigingsplaatsen Boomkensstraat en Schoolstraat zijn maar een paar honderd meter van elkaar verwijderd. Ze rekruteren hun kinderen uit de onmiddellijke omgeving, de woonwijk Runkst. Een grote heterogeniteit naar taal en naar sociale herkomst kenmerkt deze woonwijk. De vestigingsplaats Veldstraat is gelegen aan de andere kant van de grote ring, enkele kilometers verder. Een directeur verantwoordelijk voor het zakelijke en organisatorische en een pedagogisch-didactische directeur vormen reeds enkele jaren het beleidsteam. Het beleidsteam onderneemt waardevolle initiatieven om de ouderbetrokkenheid bij het schoolgebeuren te verhogen en het concept Brede School vorm te geven. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 20 en 21 oktober 2014 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands en wereldoriëntatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor Nederlands en wereldoriëntatie de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen van het leergebied Nederlands wijst uit dat beide afdelingen tegemoet komen aan de verwachtingen van de overheid. Het schoolteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na en bereikt in voldoende mate de eindtermen bij de leerlingen. De leerkrachten hebben aandacht voor een veilig pedagogisch klimaat waarbij het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen centraal staan. De kleuteronderwijzers plannen een aanbod waarbij ze op een geïntegreerde wijze aandacht besteden aan de verschillende domeinen. Een functioneel en transparant bewakingssysteem om de volledigheid van het aanbod in kaart te brengen, is niet voorhanden. In de lagere afdeling blijkt de doelgerichte aanpak uit het leerlingenwerk, de planningsdocumenten en de evaluatiegegevens. Het beleidsteam maakt in aanzet werk van een taalbeleid. Hierbij rest er de uitdaging om te focussen op het hanteren van de taalvaardigheidsprincipes om meer tegemoet te komen aan de noden van alle kinderen.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen van wereldoriëntatie wijst uit dat het schoolteam over weinig valide en betrouwbare outputgegevens beschikt. Een volledig en evenwichtig aanbod voor alle domeinen ontbreekt. De afspraken ter ondersteuning van de gradatie, de continuïteit en de visualisatie zijn te gering. De eigen onderwijspraktijk kritisch analyseren en indien nodig bijsturen zodat deze geënt is op de basisprincipes van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen kan voor de nodige ontwikkelingsdynamiek binnen dit leergebied zorgen. Wel is het lovenswaardig dat een aantal teamleden, vanuit een leerlinggerichte aanpak met activerende werkvormen en uitdagende activiteiten, hun onderwijspraktijk conform de visie van het leerplan gestalte geeft.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de school beschikt over een gedreven zorgteam, dat sedert dit schooljaar het uitwerken van de leerbegeleiding voor hun rekening neemt. Het zorgteam is nog erg zoekende om deze opdracht gestalte te geven. Het is dan ook nog een uitdaging voor het hele team om vanuit een gezamenlijk gedragen visie een geïntegreerde zorgaanpak uit te werken. Kinderen met extra behoeften worden besproken op zorgoverlegmomenten. Het formuleren van een duidelijke zorgvraag en deze vervolgens linken aan concrete afspraken kan het hulpverleningsproces voor kinderen met extra noden doelgerichter laten verlopen. Om een duidelijk beeld te krijgen van de totale ontwikkeling van de kinderen en van de totaliteit van de ondernomen zorgacties kan het schoolteam de functionaliteit en de transparantie van de zorgdossiers verhogen. Wat de deskundigheidsbevordering betreft stelt de onderwijsinspectie vast dat het beleidsteam de professionaliteit van de teamleden bevordert door nascholingen te organiseren en door de teamleden te stimuleren om deel te nemen aan individuele vormingen. Toch kan het schoolteam de aanwezige, interne deskundigheid nog meer aanwenden ten voordele van het hele team. Het is nog geen verworvenheid om de eigen klaspraktijk bespreekbaar te stellen en elkaar deelgenoot te maken van goede praktijkvoorbeelden, die er duidelijk zijn in de school.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de dynamiek en de gedrevenheid van de directeur om via pedagogische impulsen de onderwijskwaliteit te verbeteren bewonderenswaardig zijn. Via de oprichting van verschillende overlegorganen, waar leerkrachten het engagement voor opnemen, krijgt het participatief beleid gestalte en wordt het creëren van een breed draagvlak gestimuleerd. De school werkt momenteel een veelheid aan prioriteiten uit maar heeft duidelijk nood aan een krachtvolle beleidsvoering, waarbij er welgekozen prioriteiten uitgewerkt worden in een transparant en gefaseerd traject. Het maken van duidelijke afspraken en deze opvolgen voorkomt een vrijblijvend karakter en komt de gelijkgerichtheid ten goede. Elk personeelslid heeft daarbij de verantwoordelijkheid om zich in te zetten voor een verdere schoolontwikkeling en alzo het 'samen school maken' gestalte te geven.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en de geselecteerde overige regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert. Toch stelt de onderwijsinspectie volgende inbreuken op de regelgeving vast: de school beschikt niet over een volledige structuur en het schoolreglement werd nog niet ter ondertekening voor akkoord aan de ouders aangeboden.

De school krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving. Ze moet op een meer systematische wijze de organisatie en de aandacht voor het welzijnsbeleid verbeteren.

De onderwijsinspectie formuleert een beperkt gunstig advies voor de kleuter- en de lagere afdeling voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor het leergebied wereldoriëntatie. Het schoolteam moet grondig investeren in leerplankennis met het oog op een functionele toepassing van het leerplan. Het uiteindelijke doel moet zijn dat bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen van alle domeinen van wereldoriëntatie worden nagestreefd en dat de leerlingen van de lagere afdeling de eindtermen van alle domeinen van wereldoriëntatie bereiken. De onderwijsinspectie rekent hiervoor op het engagement van het hele team.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers plannen een doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen de verschillende domeinen geïntegreerd en evenwichtig aan bod komen. De kleuters krijgen diverse kansen om op een betrokken manier taalvaardigheden te verwerven.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate na. Bij het uitwerken van de thema's is er te weinig aandacht voor doelgerichte activiteiten. De afspraken ter bevordering van de graduele opbouw zijn minimaal. De kleuteronderwijzers volgen de kleuters met betrekking tot hun wereldoriënterende competenties in te geringe mate op.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Een koepeligen instrument is richtinggevend voor de planning van het onderwijsaanbod. De kleuteronderwijzers beschikken nog maar recent over alle leerplannen. Deze vormen samen met de principes aan de basis van de ontwikkelingsdoelen nog in mindere mate het referentiekader om de eigen klaspraktijk vorm te geven, kritisch te analyseren en eventueel bij te sturen.

In de planningsdocumenten noteren de kleuteronderwijzers de ervaringssituaties, de ontwikkelingsaspecten, de subdoelen en soms ook eigen doelen. Sommige kleuteronderwijzers koppelen eveneens leerplandoelen aan de vooropgestelde activiteiten. Op schoolniveau zijn er geen afspraken over een aanvaardbare en overwogen doelenselectie. Er zijn evenmin richtinggevende schoolafspraken over de manier waarop de kleuteronderwijzers het aanbod bewaken. Een functioneel, efficiënt en transparant bewakingssysteem, waarbij de kleuteronderwijzers kunnen aantonen dat hun aanbod dekkend is voor het nastreven van de leerplandoelen, is niet voorhanden.

Om de graduele opbouw en de continuïteit te bevorderen zijn de afspraken beperkt. Formele afspraken over onder meer de inhoudelijke uitwerking van thema's, het gebruik van kalenders en het aanduiden en verrijken van de hoeken zijn eerder gering. Daardoor gaan er heel wat kansen verloren om het symboolbewustzijn van de kleuters te stimuleren. De onderwijsinspectie waardeert het recent initiatief van de kleuteronderwijzers van de jongste en de oudste kleuters om het onthaalverloop in deze klassen te inventariseren om zo tot een leerlijn te komen. Om de overgang naar de lagere afdeling te vergemakkelijken, voorziet het schoolteam een aantal integratieactiviteiten. De onderwijzers van het eerste leerjaar gingen in de kleuterklassen hospiteren. Informeel maakten ze enkele afspraken.

Voor het leergebied Nederlands tonen de kleuteronderwijzers aan dat hun onderwijspraktijk voldoende aandacht besteedt aan het ontwikkelen van de taalvaardigheid van de kleuters. Dit blijkt uit de geplande activiteiten, die aansluiten bij de talige noden van de kleuters. De aandacht van het hele schoolteam voor hedendaags taalvaardigheidsonderwijs vanuit een schoolvisie, met onder meer bijzondere aandacht voor instructie- en schooltaal was nog niet aan de orde. Dit schooljaar werkt het beleidsteam samen met de pedagogische begeleidingsdienst aan het uitwerken van een taalbeleid, een schoolprioriteit. De moedergroep werkt momenteel verteltassen uit.

De meeste weekroosters geven een minder expliciete aandacht weer voor het doelgericht plannen van activiteiten om de leerplandoelen voor wereldoriëntatie na te streven. De kleuteronderwijzers maakten geen afspraken over de streefwoordenschat bij de thema's en over de inhoudelijke uitwerking van gezamenlijke thema's.

De thematische werking, eigen aan het kleuteronderwijs, zorgt voor een sterke horizontale samenhang waarbij de leergebieden geïntegreerd aan bod komen. Voor de keuze van de thema's baseren de kleuteronderwijzers zich op de jaarkalender en op de interesses van de kleuters. Samen met de pedagogische begeleiding werden drie thema's doorheen de hele kleuterafdeling uitgewerkt. De kleuteronderwijzers bespreken samen met de kleuters wat de leervragen voor een bepaald thema zijn. De ouders worden op de hoogte gebracht van het lopende thema. De kleuteronderwijzers geven aan dat het meebrengen van attributen de betrokkenheid van de kleuters aanzienlijk verhoogt. Ze besteden ruime aandacht aan het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters en verwoorden dat dit de basisvoorwaarden zijn om tot ontwikkelen en leren te komen.

In een aantal klassen bevorderen het keuze- en takenbord en de aanwezige stappenplannen de zelfredzaamheid en de zelfsturing van de kleuters.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuteronderwijzers beschikken voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie over voldoende en geactualiseerde didactische materialen om de leerplandoelen na te streven. De klassen zijn functioneel ingericht. Het passende ontwikkelingsmateriaal draagt bij tot een veelzijdig en stimulerend klasmilieu. De kleuteronderwijzers hebben aandacht voor het verrijken van de hoeken in functie van het lopende thema. In de klassen is er een computer met internet aanwezig.

De kleuteronderwijzers zorgen voor een aantrekkelijk en eigentijds boekenpakket gelinkt aan het lopende thema door onder meer het bezoek aan de 'bibtruck' of aan de bibliotheek door de klasleerkracht zelf.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Driemaal per schooljaar vullen de kleuteronderwijzers het procesgericht kindvolgsysteem in op basis van observaties. Het screenen van het welbevinden en de betrokkenheid vormt hierbij het uitgangspunt. Binnen het luik competenties hebben de kleuteronderwijzers onder meer aandacht voor de taalvaardigheid en voor het begrijpen van de fysische wereld. Relevante leerplandoelen vormen nog geen uitgangspunt om het ontwikkelingsproces van de kleuters in kaart te brengen. Deze gegevens worden besproken tijdens zorgoverlegmomenten. Het opzetten van doelgerichte acties kent nog een groeimarge.

Begeleiding	De kleuteronderwijzers krijgen een beeld van de beginsituatie van de kleuters door de overgangsgesprekken, de gegevens uit het kindvolgsysteem en de informele overlegmomenten. Ze verfijnen dit beeld door bijkomende observaties uit te voeren. Om in te spelen op de noden of het ontwikkelingsniveau van de kleuters passen de teamleden hun aanbod en ondersteuning aan.
Leerbegeleiding	
<i>Beeldvorming</i>	
<i>Zorg</i>	

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het leerlingenwerk, de planningsdocumenten en de resultaten van de evaluaties wijzen op een doelgerichte aanpak.

Curriculum	Om de leerplandoelen voor Nederlands te realiseren, maken de onderwijzers met uitzondering van het eerste leerjaar, gebruik van eenzelfde onderwijsleerpakket. Voor het eerste leerjaar is er een onderwijsleerpakket dat focust op het aanvankelijk lezen. De onderwijzers raadplegen eerder zelden het leerplan. Recent beschikken ze over alle deelleerplannen.	
Onderwijsaanbod		
<i>Referentiekader</i>		
<i>Planning</i>		
<i>Evenwichtig en volledig</i>		
<i>Samenhang</i>	De onderwijzers volgen het jaarplan van het onderwijsleerpakket om het aanbod te stofferen. Ze maakten geen afspraken over de afstemming van het onderwijsaanbod op de beginsituatie en de noden van de leerlingen. Het valt op dat het schoolteam omwille van hun specifieke instroom nog niet investeerde in de uitbouw van een krachtig en duurzaam taalbeleid. De aandacht van het hele team voor hedendaags taalvaardigheidsonderwijs vanuit een schoolvisie, met onder meer bijzondere aandacht voor instructie- en schooltaal was nog niet aan de orde. Onderwijzers zetten slechts in beperkte mate in op systematische en expliciete verwerving van woordenschat. Het beleidsteam is zich hiervan bewust en maakte van de uitbouw van een taalbeleid een schoolprioriteit.	
<i>Brede harmonische vorming</i>		
<i>Actief leren</i>		
De lagere afdeling investeert heel wat onderwijstijd in haar spellingsonderwijs en hanteert hiervoor een ander onderwijsleerpakket. Die bijkomende aandacht resulteert in sommige klassen in een overaanbod van spelling ten koste van andere domeinen. De mate waarin de (leerplan)doelen voor '(inter)culturele gerichtheid' en 'strategieën' een plaats krijgen in het onderwijsleeraanbod is nog veeleer beperkt. Dit is opmerkelijk gezien de instroom van meerdere anderstalige en taalzwakke leerlingen in de school. Er is nog een groeimarge om de culturele bagage van de leerlingen vanuit een talige invalshoek te verbreden.		
De onderwijzers besteden aandacht aan de ontwikkeling van de leesvaardigheid en de stimulering van het leesplezier. Ze beschikken over een vrij uitgebreide collectie boeken. Ook de samenwerking met de 'bibtruck' en de leesbevorderende acties zoals de deelname aan de jeugdboekenweek, illustreren dit.		
Het onderwijsleerpakket promoot gevarieerde en actieve werk- en groepeeringsvormen om een krachtige leeromgeving te creëren maar de uitvoering ervan is leerkrachtafhankelijk. Sommige onderwijzers hebben nog moeite om hun leerkrachtstijl van 'sturen' naar 'coachen' te laten evolueren. Vermeldenswaard zijn de inspanningen van sommige onderwijzers om de communicatie tussen de leerlingen te bevorderen. In deze klassen krijgen leerlingen, door het gebruik van interactieve werkvormen, veelvuldig spreekkansen. Tevens is er nog een groeimarge om bij onthaalgesprekken en specifieke spreekactiviteiten gerichte spreek- en luisterdoelen voorop te stellen.		

Materieel beheer**Uitrusting***Leermiddelen*

Het schoolteam beschikt over de nodige leermiddelen om het leerplan te realiseren. De klassen in de Schoolstraat beschikken over een digitaal bord dat functioneel gebruikt wordt. De andere klassen beschikken over een aantal computers maar te vaak belemmert de verouderde hardware en de slechte internetverbinding een doelgerichte werking ervan. De leerlingen kunnen gebruikmaken van een uitgebouwde computerklas.

De school maakte nog geen duidelijke afspraken in verband met de aanwezigheid en de voorstelling van strategieën voor Nederlands. In de meeste klassen zijn wel wandplaten aanwezig maar deze zijn niet gradueel opgebouwd en bieden veeleer beperkt ondersteuning bij het inoefenen van specifieke taalmoeilijkheden. Tevens gaan er zo kansen verloren om de transfer te maken van geleerde inhouden naar andere leergebieden.

Evaluatie**Evaluatiepraktijk***Evenwichtig en representatief**Leerlingvolgsysteem**Gericht op bijsturing*

Om de vorderingen van de leerlingen op te volgen, gebruiken de onderwijzers in de eerste plaats de evaluatiemogelijkheden van het onderwijsleerpakket. Daarnaast hanteren ze zelfgemaakte toetsen om de effecten van eigen accenten of toevoegingen bij het onderwijsleerpakket in kaart te brengen. Foutenanalyses krijgen, afhankelijk van de individuele leerkracht, in meer of mindere mate een plaats bij de verfijning van de beeldvorming.

Het schoolteam neemt periodiek genormeerde toetsen af om de eigen beeldvorming te verbreden voor technisch lezen en spelling. In het eerste leerjaar wordt sinds dit jaar een screeningsinstrument afgenomen dat de schoolse taalvaardigheid meet van leerlingen met als doel te detecteren welke leerlingen extra zorg en ondersteuning nodig hebben. De leerlingen van het vierde leerjaar nemen deel aan de proeven van de onderwijskoepel. Het is voor dit leergebied nog geen gewoonte om op basis van deze resultaten ondersteuningsinitiatieven op schoolniveau te nemen of het onderwijsleeraanbod en de didactische aanpak van de onderwijzer bij te sturen.

Rapporteringspraktijk*Evenwichtig en volledig**Interne en externe**communicatie*

De onderwijzers noteren op het leerlingenrapport een score voor de verschillende domeinen van het leergebied. Op het doelenrapport kunnen de ouders nagaan welke onderdelen werden getoetst en hoe hun kind voor elke toets scoorde. Ook hier valt in sommige klassen het overaanbod van spelling op ten aanzien van moeilijker meetbare domeinen zoals spreken en luisteren. Tijdens de individuele oudercontacten lichten de onderwijzers de scores toe.

Begeleiding**Leerbegeleiding***Beeldvorming**Zorg*

De beeldvorming ontstaat voornamelijk op basis van de informatie uit het leerlingvolgsysteem en de overgangsgesprekken. Herhalingsoefeningen verfijnen en nuanceren dit beeld. Om de verdere vorderingen in kaart te brengen, worden voornamelijk de toetsen uit het leerlingvolgsysteem, de leerpakketgebonden en de eigen toetsen gebruikt. Deze gegevens zijn richtinggevend voor de detectie van kinderen met extra noden en behoeften. Volgens de zorgvisie van de school is de klasleerkracht de spilfiguur die zorgt dat elk kind profiteert van het onderwijsaanbod en die inspanningen levert om het talige onderwijsleerproces af te stemmen op de leerbehoeften en op de beoogde doelen. Hoe deze eerstelijnszorg concreet wordt ingevuld, is sterk leerkrachtafhankelijk. Ook de concrete invulling van de tweedelijnszorg en de aanpakstrategie bij zorginterventies zijn niet voor iedereen even duidelijk.

Om in te spelen op de verschillen tussen de leerlingen benutten de onderwijzers vooral de differentiatiemogelijkheden aangereikt door het onderwijsleerpakket, geven ze extra ondersteuning en verlengde instructie en werken ze met differentiatiegroepjes voor spelling al dan niet met de hulp van een zorgleerkracht. Onderwijzers leveren inspanningen om het onderwijsaanbod aan te passen aan de noden en de behoeften van de leerlingen maar hebben hierin nog een weg af te leggen.

Voor leerlingen met specifieke noden of hardnekkige talige problemen voorzien vooral de onderwijzers van de oudste leerlingen, in samenspraak met het zorgteam en de ouders, in ondersteunende maatregelen. De concrete aanwending hiervan stoelt nog weinig op algemene afspraken. De school staat open voor de samenwerking met externe hulpverleners. Kinderen met een leervoorsprong kunnen niet in elke klas terugvallen op een uitdagend aanbod.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Dit blijkt uit de planningsdocumenten, de gesprekken met leerkrachten, het leerlingenvoerwerk en de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De totaliteit van de activiteiten, die het schoolteam heeft ontplooid, biedt te weinig garanties. Een volledig, evenwichtig, samenhangend en gradueel opgebouwd aanbod voor alle domeinen ontbreekt.

Curriculum	Het schoolteam doorloopt al verschillende jaren, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst, een optimaliseringstraject dat een evenwichtig en doelgericht onderwijsaanbod beoogt. Niettegenstaande de pedagogische directeur vele inspanningen levert om een gezamenlijke doelgerichtheid te bewerkstelligen, werpt het opgezette traject traag zijn vruchten af. Belangrijke redenen hiervoor zijn dat niet alle onderwijzers even vernieuwings- en veranderingsbereid zijn en gemaakte afspraken niet altijd nauwgezet volgen. Dat vertraagt het ontwikkelingstraject aanzienlijk. De onderwijsinspectie wijst dan ook alle teamleden op hun verantwoordelijkheid om het leerplan te realiseren zoals maatschappelijk verwacht. Een kritische en grondige analyse van het huidige aanbod en de didactische aanpak bieden kansen om de doelmatigheid binnen wereldoriëntatie te verhogen.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	Hoewel tijdens verschillende overleg- en werkmomenten de krachtlijnen en de bestaansdimensies uit het leerplan toegelicht werden, valt het op dat verschillende onderwijzers nog weinig vertrouwd zijn met de visie van het leerplan en er niet in slagen deze kwaliteitsvol te concretiseren. De uiteindelijke invulling van het onderwijsaanbod gebeurt dan ook heel divers en hangt sterk af van de persoonlijke keuzes en visie van de onderwijzers. Een evenwichtig en volledig onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is daardoor onvoldoende gegarandeerd. Het initiatief om de leerplandoelen aan te duiden op overzichtslijsten zorgt evenmin voor een meer doelgericht, evenwichtig en samenhangend aanbod. Meerdere onderwijzers kunnen niet aangeven welke leerinhouden ze aan welke doelen koppelen en de geselecteerde leerinhouden zijn vaak niet geschikt om de doelen op het niveau van de leerlingen te bereiken. Daarnaast hebben de onderwijzers een beperkt zicht op de graduele opbouw van dit leergebied doorheen de jaren. Het schoolteam is dan ook nog zoekende naar een functionele manier om de volledigheid en het evenwicht van het totale aanbod in kaart te brengen en te bewaken. Het valt op dat sommige onderwijzers het onderwijsaanbod bewaken vanuit verantwoordingsperspectief
<i>Actief leren</i>	

Hoewel tijdens verschillende overleg- en werkmomenten de krachtlijnen en de bestaansdimensies uit het leerplan toegelicht werden, valt het op dat verschillende onderwijzers nog weinig vertrouwd zijn met de visie van het leerplan en er niet in slagen deze kwaliteitsvol te concretiseren. De uiteindelijke invulling van het onderwijsaanbod gebeurt dan ook heel divers en hangt sterk af van de persoonlijke keuzes en visie van de onderwijzers. Een evenwichtig en volledig onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is daardoor onvoldoende gegarandeerd. Het initiatief om de leerplandoelen aan te duiden op overzichtslijsten zorgt evenmin voor een meer doelgericht, evenwichtig en samenhangend aanbod. Meerdere onderwijzers kunnen niet aangeven welke leerinhouden ze aan welke doelen koppelen en de geselecteerde leerinhouden zijn vaak niet geschikt om de doelen op het niveau van de leerlingen te bereiken. Daarnaast hebben de onderwijzers een beperkt zicht op de graduele opbouw van dit leergebied doorheen de jaren. Het schoolteam is dan ook nog zoekende naar een functionele manier om de volledigheid en het evenwicht van het totale aanbod in kaart te brengen en te bewaken. Het valt op dat sommige onderwijzers het onderwijsaanbod bewaken vanuit verantwoordingsperspectief

terwijl anderen dit doen vanuit ontwikkelingsperspectief.

Het schoolteam kiest ervoor om meer in te zetten op de uitwerking van thema's. Een afgesproken procedure dient hierbij als inspiratiedocument. Toch stelt de onderwijsinspectie vast dat niet alle onderwijzers de meerwaarde van deze procedure inzien. Het volgen van een planningsstrategie is nog geen schoolverworvenheid. Naast een week- en een dagplanning zijn weinig of geen doelgerichte planningsdocumenten terug te vinden.

Het is vermeldenswaard hoe sommige onderwijzers inzetten op werkelijkheidsgericht onderwijs en kansen creëren voor actief leren binnen een krachtige leeromgeving. In die klassen krijgen kinderen ruime kansen om te exploreren, te experimenteren en onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. Hiervoor wenden de klasleerkrachten informatie- en communicatiemiddelen, coöperatieve werkvormen en het leren van elkaar passend aan. Het vormt voor de school ongetwijfeld een meerwaarde indien leerkrachten ervoor openstaan om deze goede praktijkvoorbeelden te laten doorsijpelen naar andere klassen.

Recent kregen de leerplandoelen rond 'techniek' meer aandacht, onder meer via nascholing, de samenwerking met een naburige secundaire school en door het ter beschikking stellen van specifieke materialen voor dit domein. In het verleden werkten de leerkrachten rond milieuzorg op school (MOS). De onderwijzers geven aan dat dit initiatief ondertussen verwaterd is. Voor het verkeerseducatief aanbod beroept de school zich op een bijkomend onderwijsleerpakket om kinderen mobiliteitsbewust voor te bereiden op de dagelijkse deelname aan het verkeer. De lessen worden zowel cursorisch als praktijkgericht aangebracht. Aandacht voor de actualiteit komt in alle klassen voor.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over heel wat didactisch materiaal maar niet alle onderwijzers hebben weet van de aanwezige materialen of hanteren deze. Het opstellen van een inventaris kan bijdragen tot een functioneel gebruik ervan en laat de school toe na te gaan welke materialen ontbreken.

Een 'omgevingsboek' zoals het leerplan aanhaalt om het programma wereldoriëntatie voldoende te kunnen afstemmen op de eigen schoolcontext is niet voorhanden. De nodige tijd- en ruimtekaders zijn doorgaans aanwezig in de klassen, maar een reflectie over het functioneel gebruik ervan is aangewezen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De onderwijzers evalueren het leergebied hoofdzakelijk op basis van schriftelijke toetsen waarbij het accent ligt op het reproduceren van allerlei wetenswaardigheden. Het is geen gewoonte om de evaluatiepraktijk af te toetsen aan de vooropgestelde leerplandoelen. De teamleden zijn minder vertrouwd met alternatieve evaluatievormen waardoor de evaluatie van inzichten, vaardigheden en attitudes eerder beperkt is. De onderwijzers van de oudste leerlingen experimenteren wel al met open en gesloten vragen. Teamwerking, waar het team goede afspraken maakt over de evaluatie en beslissingen neemt, vormt nog geen onderdeel bij de uitwerking van de evaluatiepraktijk. Leerlingenresultaten worden nauwelijks aangewend met het oog op een bijsturing van het aanbod.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

De rapportering naar ouders voor dit leergebied is vrij summier en beperkt zich tot een globaal cijfer. Op het doelenrapport kunnen de ouders nagaan welke onderdelen of thema's werden getoetst en hoe hun kind voor elke toets scoorde maar niet of het om kennis, opgebouwde vaardigheden of attitudes gaat. Op individuele oudercontacten krijgen ouders een woordje uitleg over het kunnen en kennen van de leerlingen en hebben zij de mogelijkheid om bijkomende informatie te verwerven.

Begeleiding**Leerbegeleiding**

*Beeldvorming
Zorg*

De school brengt de beginsituatie van de leerlingen voor wereldoriëntatie beperkt in kaart. Leerkrachten vertrouwen erop dat de leerlingen de doelstellingen, die in de voorgaande leerjaren aan bod kwamen, hebben bereikt. In het leerlingvolgsysteem zijn er weinig tot geen sporen terug te vinden over de talenten, de mogelijkheden of de beperkingen van de leerlingen met betrekking tot dit leergebied. Deze aspecten neemt het team ook zelden in overweging bij de leerlingbespreking. Ook foutenanalyses zijn niet gebruikelijk voor dit leergebied. Tegenvallende resultaten geven weinig aanleiding tot gerichte remediërsacties. Voor meerdere onderwijzers is het niet vanzelfsprekend om binnen wereldoriëntatie te differentiëren. Indien nodig bieden ze wel ondersteuning bij bepaalde opdrachten of zorgen ze ervoor dat leerlingen elkaar binnen groeps- of partnerwerk kunnen helpen en van elkaar kunnen leren.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school spoort de tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op maar doet dit nog onvoldoende op systematische wijze. Ze is hierin onvolledig. Het globaal preventieplan en het jaaractieplan vermelden niet consequent schoolspecifieke tekorten. De rondgang door de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk gebeurt te onregelmatig. Bijgevolg ontbreken actuele resultaten van deze rondgang en kent de school onvoldoende de tekorten waaraan ze moet werken. De procedure voor het aankoop- en indienststellingsbeleid is uitgeschreven maar wordt nog niet toegepast. Zo worden de bestelformulieren niet mee ondertekend door de preventieadviseur en is er geen indienststellingsverslag voor elk toestel beschikbaar.

Tijdens het bezoek ter plaatse stelt de onderwijsinspectie een aantal inbreuken vast.

De school beschikt niet over de vereiste milieumelding en over een toelating of een erkenning afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) voor de vestigingsplaatsen waar levensmiddelen worden verdeeld.

De verzorgingsruimte is niet voorzien van een minimum aan noodzakelijke uitrusting en is niet ingericht na advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en het comité preventie en bescherming op het werk.

De school krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen om de tekorten binnen de voorziene periode weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De deskundigheidsbevordering van het schoolteam wil het beleidsteam inzetten om de missie van de school 'optimale kansen voor alle leerlingen' waar te maken. Het team wil daarbij aandacht hebben voor innovatieve projecten. De pedagogische directeur werkte een prioriteitenplan uit en koppelde daaraan de vormingsmogelijkheden.

Ondersteuning Het beleidsteam stimuleert de teamleden om zich verder te professionaliseren. De teamgerichte nascholingen sluiten aan bij de prioriteiten en bieden kansen om op schoolniveau onderwijsvernieuwingen of -veranderingen te introduceren. Hiervoor doet het schoolteam meestal een beroep op de ondersteuning en de expertise van de pedagogische begeleidingsdienst.

Naast de teamgerichte nascholingen is er ook ruimte voor vormingen die aansluiten bij de behoeften van de leerkrachten. Evenzeer ervaren de teamleden de talrijke formele en informele overlegmomenten als ondersteunend voor hun professionalisering. Sommigen gaan bij elkaar hospiteren. Toch kan het leren van en met elkaar nog groeien. Er zijn duidelijk goede praktijkvoorbeelden aanwezig maar deze worden nog te weinig aangewend ten voordele van het hele team.

Ook vanuit de scholengemeenschap komen heel wat impulsen met het oog op de verdere deskundigheidsontwikkeling van individuele leerkrachten. De leerkrachten expliciteerden hun leervraag. Vorig schooljaar startte de scholengemeenschap met de KATHEE-academie. Schooloverschrijdend volgen leerkrachten met dezelfde leervragen een traject. Hierbij is er ook aandacht voor het leren van elkaar en het hanteren van de aanwezige deskundigheid.

De goede samenwerking met externen, zoals het centrum voor leerlingenbegeleiding, de begeleiders van geïntegreerd onderwijs (gon) en de pedagogische begeleidingsdienst, biedt kansen om de professionaliteit van de teamleden te verhogen.

Doeltreffendheid Het schoolteam brengt de effecten van de nascholingen op korte en langere termijn nog in mindere mate in kaart. Zo gaan er kansen verloren om de kwaliteit van haar eigen professionaliseringsbeleid te bewaken. De mate waarin leerkrachten de opgedane kennis en inzichten toepassen in hun klas is persoonsgebonden. Daardoor blijven de gewenste effecten soms uit of verwateren ze op langere termijn.

Ontwikkeling De leerkrachten staan doorgaans open voor verdere professionalisering. Tijdens het paralleloverleg krijgen de onderwijzers de kans om de eigen klaswerking te bespreken. Zij verwoordden dat dit overleg waardevolle kansen biedt om de gelijkgerichtheid binnen het leerjaar te bevorderen.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school beschikt over een gedreven zorgteam waarin een zorgcoördinator en drie zorgleerkrachten zetelen waarvan de meerderheid sinds dit schooljaar nieuw in het ambt is. Dat houdt in dat het zorgteam nog erg zoekende is om de leerbegeleiding gestalte te geven. Ondanks de jarenlange traditie om te werken aan een zorgbeleid, slaagde het schoolteam er nog niet in om een breed, gefundeerd en gestructureerd zorgklimaat te creëren dat door alle teamleden ondersteund en gedragen wordt. Het aanbieden van onderwijs op maat, zoals de schoolvisie aangeeft, is nog geen verworvenheid.

De school beschikt over een zorgplan dat gebaseerd is op het koepeligen zorgvademecum. Hierin krijgt de klastitularis, als spilfiguur met betrekking tot de brede basiszorg en de verhoogde zorg, een prominente rol toebedeeld. Alle leerkrachten hebben het vernieuwde zorgplan gekregen maar een explicitering ervan gebeurde nog niet. De uitgeschreven zorgvisie wordt momenteel nog weinig gedragen door de teamleden en vormt beperkt het uitgangspunt voor de concretisering van de zorgwerking.

De school stelt in haar zorgplan weinig formele doelen voorop. Hierdoor is het voor de klasleerkrachten niet echt duidelijk wat er van hen precies verwacht wordt en kunnen ze niet aangeven welke effecten de leerbegeleiding op school-, leerkracht- en leerlingniveau beoogt. Het gebrek aan doelgerichtheid leidt ertoe dat de leerkrachten zorginitiatieven naar eigen goeddunken en volgens best vermogen invulling geven vaak vanuit hun eigen expertise. Er resten duidelijk groeikansen in het uitzetten van een gestructureerde hulpverlening, gestoeld op het cyclische proces van systematisch signaleren, diagnosticeren, plannen, uitvoeren en evalueren. Interventies richten zich vaak op symptoombestrijding op korte termijn en in mindere mate op een handelingsplanmatige aanpak op langere termijn. Toch waardeert de onderwijsinspectie de inspanningen van het zorgteam om in aanzet begeleidingsplannen uit te werken.

Ondersteuning Hoewel het schoolteam een ruim pakket aan zorgmiddelen genereert vanuit de socio-economische status van de leerlingen en ook heel wat potentiële zorgkinderen telt, richt de zorgwerking zich nog vaak op de algemene klaswerking. Daartoe is ze genooddaakt daar de preventieve basiszorg om een doeltreffende klasinterne differentiatie op te zetten, sterk leerkrachtafhankelijk is. Mede daardoor is het zorgteam nog niet toe aan de uitwerking van de verhoogde zorg. Er wordt nu vooral ingezet op de preventieve basiszorg waarin het werken aan de zelfstandigheid van de leerlingen het uitgangspunt vormt. Sommige klassen kunnen op vaste tijdstippen rekenen op de hulp van een zorgleerkracht terwijl andere groepen vraaggestuurd hulp kunnen inroepen.

De leerkrachten brengen de beginsituatie van de kinderen in kaart. Op basis van overgangsgesprekken waarbij de meest relevante informatie wordt doorgegeven, de informele overlegmomenten en de gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem krijgen de teamleden een eerste beeld van het functioneren van de hen toevertrouwde kinderen. Een aandachtspunt is echter om de uitgebreide zorgdossiers te verenigen tot functionele, transparante en overzichtelijke registratiedossiers waarin de leerkrachten dadelijk een beeld krijgen van de totaliteit van het hulpverleningsproces. Het team investeert momenteel in het digitaliseren van het volgsysteem.

Kinderen met extra noden worden besproken op zorgoverlegmomenten. Een concrete hulpvraag vormt weinig het uitgangspunt om ondersteunende acties op te zetten. Ook het expliciteren van de afgesproken zorginitiatieven, verantwoordelijkheden en afspraken kent nog groeipotentieel. In het verleden leidden de besprekingen weinig tot doelgerichte ondersteuningstrajecten die zowel aan de vragen van de leerkrachten als aan de noden van de leerlingen tegemoet komen. De summiere besluiten richten zich overwegend op algemene ingrepen. Een doelgerichte, planmatige ondersteuning van leerlingen op korte of langere termijn komt zelden voor. Bovendien is de kwaliteit van de leerbegeleiding sterk afhankelijk van de handelingsbekwaamheid van de klasleerkracht en de betrokken zorgleerkracht.

Kinderen met leerstoornissen kunnen doorgaans terugvallen op ondersteunende maatregelen. Indien de opgezette hulpverlening niet resulteert in het gewenste effect, kunnen de leerlingen eerder sporadisch genieten van een individueel leertraject.

Doeltreffendheid Het behoorde nog niet tot de schoolcultuur om de kwaliteit van de huidige leerbegeleiding kritisch en objectief te onderzoeken en er gepaste conclusies uit te trekken. Het rendement van de voorbije zorgwerking is veeleer beperkt gebleven. De ondernomen acties hebben slechts in geringe mate geleid tot een gezamenlijke en doelgerichte aanpak. Het schoolteam staat aan het begin van een ontwikkelingstraject om een zorgbeleid te ontwikkelen op school-, leerkracht- en leerlingniveau dat een doordachte, deskundige, systematische en geïntegreerde zorgaanpak nastreeft. Toch is het vermeldenswaard dat het huidige zorgteam geregeld samenzit om vast te stellen waar de leerbegeleiding bijgestuurd kan worden en hoe terug ingezet dient te worden op de basisvoorwaarden.

Ontwikkeling De concretisering van de vooropgestelde zorgstructuren is nog in volle ontwikkeling. Het schoolteam evolueert van klasexterne ondersteuning naar klasinterne ondersteuning. Via het introduceren van co-teaching, waarbij twee leerkrachten in één klaslokaal als gelijkwaardige partners samenwerken om zoveel mogelijk leerlingen de doelstellingen te laten halen, wil het beleidsteam de onderwijzers kennis laten maken met deze vorm van binnenklasdifferentiatie.

Het schoolteam slaagt er nog onvoldoende in om de opgebouwde expertise te verankeren binnen de schoolwerking. Zo gaat er zeer veel waardevolle deskundigheid verloren en ziet het beleidsteam zich jaar na jaar genoodzaakt om een aantal eerder verworven vaardigheden of inzichten opnieuw onder de aandacht te brengen. Daarnaast is de handelingsbekwaamheid van het team zeer divers en sterk leerkrachtafhankelijk. Sommige leerkrachten investeren in individuele nascholingen maar die kennis blijft sterk fragmentarisch en rendeert weinig op schoolniveau. Bij verschuivingen in het team verdwijnt de verworven kennis. De zorgcoördinator volgt een specifieke zorgopleiding om zich nog meer te kunnen verdiepen in haar taak en de opgedane expertise te kunnen transfereren naar de schoolwerking.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Een beleidsteam, bestaande uit twee directeuren die het beleid reeds drie jaar samen waarnemen, is verantwoordelijk voor het leiderschap van deze school en kan steeds rekenen op de hulp van het schoolbestuur. Binnen het beleidsteam bestaat er een taakverdeling. Eén directeur neemt het pedagogisch-didactische luik voor haar rekening terwijl de andere focust op het zakelijke aspect. Sinds vorig schooljaar wordt het beleidsteam versterkt door een brugfiguur die als opdracht heeft om ouders meer te betrekken bij de schoolwerking. De effecten hiervan zijn al zichtbaar door de organisatie van de moedergroepen.

Meerdere factoren hebben ertoe geleid dat het schoolteam in het verleden een aantal aspecten van de schoolwerking op hun beloop heeft gelaten en dat onderwijsvernieuwingen weinig duurzaam verankerd werden. Dit was hoofdzakelijk te wijten aan een gebrek aan gerichte druk en opvolging en aan het ontbreken van een draagvlak en goodwill van sommige leerkrachten. Het leiderschap is zich ervan bewust dat er een forse inhaalbeweging nodig is. Om de optimale kansen van alle kinderen te verhogen kiest het beleidsteam ervoor om in te zetten op taalbeleid, op personeelsbeleid, op zorg en op het verbreden en integreren van de leef- en leerwereld. De leerkrachten hebben nu het gevoel bezig te zijn met veel verschillende, soms naast elkaar bestaande, vernieuwingen die de draagkracht van het team dreigen te overschrijden.

Het schoolteam bewaakt de samenhang en de gelijkgerichtheid op schoolniveau in veel te geringe mate. Voor meerdere aspecten van de schoolwerking is er geen gezamenlijke doelgerichtheid aanwezig. Onderliggende, remmende factoren zoals de onderlinge communicatie en werkhoudingen belemmeren het 'samen school maken'. De verschillende opvattingen over goed onderwijs en de individuele ingesteldheid van sommige teamleden bemoeilijken de gelijkgerichte werking. Het team heeft nood aan een krachtvolle beleidsvoering waarbij prioriteiten vervat zitten in een concrete en gefaseerde korte- en langetermijnplanning. Er moet daarbij voldoende aandacht uitgaan naar sensibilisering, visieontwikkeling, scholing, het maken van duidelijke afspraken, opvolging en ondersteuning. Het vormt een uitdaging om weloverwogen prioriteiten af te bakenen en deze met de nodige diepgang volgens het cyclisch proces van de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) uit te werken. Het is daarbij belangrijk om te zorgen voor een verankering in de klaswerking om zo de onderwijskundige doelen te realiseren zoals maatschappelijk wordt verwacht. Ook leerkrachten hebben hierin een verantwoordelijkheid om mee te werken aan het 'samen school maken' en te zorgen voor de nodige ontwikkelingsdynamiek.

Het gedeelde leiderschap krijgt gestalte via een wisselend kernteam, het zorgteam, de pedagogische raad en de brugfiguur. De directeur acht het noodzakelijk om een transparant beleid te voeren en zorgt voor geregelde terugkoppeling van het werk naar het hele team wat tevens mogelijkheden biedt om een draagvlak te creëren en om de betrokkenheid van de teamleden te stimuleren. Daarnaast getuigen de verschillende werkgroepen van het engagement dat de leerkrachten willen nemen om bepaalde organisatorische items uit te werken.

Het beleidsteam vertrouwt op de inzet, de deskundigheid en de goodwill van de teamleden om te voldoen aan de verwachtingen. De leerkrachten genieten een grote pedagogische vrijheid en ervaren weinig gerichte druk. Met uitzondering van de begeleiding van de jongere leerkrachten is er weinig opvolging waardoor er kansen blijven liggen om teamleden te coachen, te bevestigen en indien nodig bij te sturen om zo systematisch te werken aan de onderwijskwaliteit.

- Visieontwikkeling** De pedagogische eenheid 'De Boomgaard' wil groeien naar een warme school met een groot hart voor elk kind en een dynamische school waar elk kind er mag zijn zoals het is en alle kansen krijgt om zijn talenten te ontdekken en te ontplooien. Deze visie sluit aan bij de missie van de scholengemeenschap waar ervaringsgericht onderwijs, talentontwikkeling, aandacht voor de veranderende wereld en bezieling sleutelwoorden zijn. Het schoolbestuur lichtte deze visie toe. Het schoolteam wil optimale kansen creëren voor alle leerlingen en verbonden zijn in diversiteit. Een werkgroep concretiseert deze visie en missie nu verder. Om tegemoet te komen aan de schoolvisie werkt het team waardevolle acties uit om de ouderbetrokkenheid en het concept Brede School verder uit te werken.
- Besluitvorming** De pedagogische raad is het orgaan waar de pedagogische beslissingen genomen worden. Het pedagogische beleidsteam, bestaande uit de pedagogische directeur, de zorgcoördinator en de brugfiguur, bereidt onder meer de samenkomsten van deze raad voor. De beslissingen die tijdens deze samenkomsten worden genomen, worden op een personeelsvergadering meegedeeld aan het schoolteam. De verslagen zijn terug te vinden op het digitale platform voor leerkrachten.
Volgens het schoolteam verlopen de personeelsvergaderingen niet altijd even efficiënt. Het is nog een uitdaging voor het team om van deze overlegmomenten werkvergaderingen te maken waar er voldoende tijd uitgetrokken wordt voor onderwijsinhoudelijk overleg. Hierdoor kan de gelijkgerichtheid worden bevorderd.
- Kwaliteitszorg** Het behoort nog in mindere mate tot de schoolcultuur om de eigen onderwijskwaliteit op een systematische en gestructureerde wijze te bewaken. Het schoolteam verzamelt gegevens over bepaalde aspecten van de schoolwerking. Deze worden nog in beperkte mate gebruikt om op schoolniveau conclusies te trekken en om eventuele bijstellingen te verankeren in de schoolwerking. Om de eigen klaspraktijk te analyseren vormen de basisprincipes bij de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen en de krachtlijnen van de leerplannen evenmin een referentiekader.

GOK- en zorgbeleid	Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen. De schoolorganisatie zorgt er in beperkte mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leerkracht- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten gedeeltelijk aan op de vooropgestelde doelen. Er is aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.
Inbreuken op de regelgeving	De school beschikt niet over een volledige structuur zoals vastgelegd in het decreet basisonderwijs art. 62 §1 3°. Het schoolreglement werd niet ter ondertekening voor akkoord aan de ouders aangeboden zoals vastgelegd in het decreet basisonderwijs art. 37bis.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het onderwijsaanbod voor het leergebied Nederlands komt in beide afdelingen tegemoet aan de maatschappelijke opdracht.
- Het schoolteam heeft aandacht voor een veilig pedagogisch schoolklimaat waar het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen centraal staan.
- Een aantal teamleden vertoont een grote bekommernis en gedrevenheid om goed onderwijs te verschaffen vanuit een leerlinggerichte aanpak met activerende werkvormen en uitdagende activiteiten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het beleidsteam bevordert de professionaliteit van de teamleden door nascholingen te organiseren in functie van de prioriteiten en door teamleden te stimuleren om deel te nemen aan individuele vormingen.
- Het zorgteam is gedreven en wil zich inzetten om de zorgwerking in de school gestalte te geven.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het participatief beleid stimuleert de inbreng van de teamleden bij de beleidsvoering en zorgt voor een breed draagvlak door de oprichting van verschillende overlegorganen.
- De leerkrachten tonen een engagement door hun deelname aan de werkgroepen.
- De directeur vertoont een dynamiek en gedrevenheid om de schoolontwikkeling nieuwe pedagogische impulsen te geven en doet hiervoor een beroep op de ondersteuning van het schoolbestuur en de pedagogische begeleidingsdienst.
- De school neemt waardevolle initiatieven die de samenwerking tussen de school en de ouders bevorderen en ervoor zorgen dat de ouders zich meer betrokken voelen bij de schoolwerking met een drempelverlaging als doel.
- De school werkt acties uit om het concept Brede School vorm te geven en streeft ernaar om alle kinderen maximale ontwikkelingskansen te bieden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het kleuterteam kan werk maken van een functioneel, transparant en efficiënt bewakingssysteem om de doelgerichtheid en de volledigheid van het aanbod in beeld te brengen.
- De teamleden van de kleuterafdeling kunnen, om de maximale ontwikkelingskansen van de kleuters te ondersteunen, afspraken maken ter ondersteuning van de gradatie en de continuïteit.
- Het schoolteam kan de visuele ondersteuning in de klassen sterker uitbouwen om kinderen in hun zelfstandigheid te stimuleren.
- De leerkrachten kunnen de schoolprioriteit 'Taalbeleid' verder uitwerken en daarbij focussen op het hanteren van de taalvaardigheidsprincipes om meer tegemoet te komen aan de noden van alle kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan het leren van elkaar stimuleren door de eigen onderwijspraktijk bespreekbaar te stellen en elkaar deelgenoot te maken van goede praktijkvoorbeelden.
- Het schoolteam kan vanuit een gezamenlijk gedragen visie een geïntegreerde zorgaanpak uitwerken, die aansluit bij de beginsituatie en schoolbehoeften van alle kinderen en waarbij er aandacht is voor de verschillende fases van het cyclisch proces van de hulpverlening.
- De functionaliteit en de transparantie van de zorgdossiers kunnen worden verhoogd zodat de teamleden een duidelijk beeld krijgen van de totale ontwikkeling van het kind en van de totaliteit van het hulpverleningsproces.
- Het formuleren van een duidelijke zorgvraag en deze vervolgens linken aan concrete afspraken die geregistreerd, geëvalueerd en bijgestuurd worden, kan het hulpverleningsproces voor kinderen met extra noden doelgerichter en efficiënter laten verlopen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan welgekozen prioriteiten distilleren en vatten in een transparant en gefaseerd traject waarbij er voldoende aandacht gaat naar sensibilisering, visieontwikkeling, vorming, duidelijke afspraken, opvolging en ondersteuning.
- Een schoolwerking gebaseerd op vertrouwen, communicatie, collegialiteit en samenwerking op alle niveaus, kan het fundament zijn om kwaliteitsvol onderwijs uit te bouwen en het 'samen school maken' gestalte te geven. Hierbij heeft elk personeelslid de verantwoordelijkheid om de verdere schoolontwikkeling te stimuleren.
- Het team kan haar kwaliteitszorg vergroten door systematisch outputgegevens te verzamelen en te analyseren en op basis hiervan acties en bijstellingen te plannen, uit te voeren, te evalueren en te verankeren in de klas- en schoolwerking.
- De leerkrachten kunnen regelmatig de kwaliteit van hun onderwijspraktijk kritisch analyseren en waar nodig bijsturen zodat deze geënt is op de basisprincipes van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen.
- De directeur kan de pedagogisch-didactische opvolging op de klasvloer optimaliseren om leerkrachten formeel te bevestigen of bij te sturen in hun werking. Het maken van duidelijke afspraken en deze opvolgen voorkomt een vrijblijvend karakter en komt de gelijkgerichte werking ten goede.

6.3 Wat moet de school verbeteren?**Wat betreft de erkenningsvoorwaarden**

- Het schoolteam moet vanuit de visie van het leerplan een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd wereldoriënterend aanbod realiseren om zo te voldoen aan haar maatschappelijke opdracht.
- De school moet maatregelen nemen om de organisatie van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving te verbeteren.

Wat betreft de regelgeving

- Het schoolreglement moet ter ondertekening voor akkoord aan de ouders worden aangeboden zoals vastgelegd in het decreet basisonderwijs art. 37 bis.
- De school moet een volledige structuur aannemen zoals vastgelegd in het decreet basisonderwijs art. 62 §1 3°.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - * voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.
- voor de **erkenningvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **12-11-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de **overige erkenningvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De school beschikt niet over een volledige structuur zoals vastgelegd in het decreet basisonderwijs art. 62 §1 3°.

Het schoolreglement werd niet ter ondertekening voor akkoord aan de ouders aangeboden zoals vastgelegd in het decreet basisonderwijs art. 37 bis.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **01-09-2015** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ann VANANROYE de inspecteur-verslaggever	Els HERBOTS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	